

УДК 81'373:001.4-042.4]:001.891
DOI: 10.31558/1815-3070.2023.46.6

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ СЛОВА-ЗНАКА І СЛОВА-СИМВОЛУ В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Стаття присвячена питанню співвідношення понять символ і знак у сучасних лінгвістичних працях. Визначено основні характеристики знака й символу, з'ясовано сутність зазначених понять. З урахуванням досліджень вітчизняних та зарубіжних мовознавців встановлено аломорфні та ізоморфні риси знака й символу. Доведено змістову складність і насиченість символу, пов'язану з потенційною здатністю до зростання, трансформації, переінтерпретації.

Ключові слова: знак, символ, образ, зміст, інтерпретація.

1. Постановка наукової проблеми та її актуальність. Актуальність роботи пов'язана з антропологічною спрямованістю сучасного мовознавства та роллю знака й символу в цьому процесі. Проблема співвідношення понять *знак* і *символ* до сьогодні не отримала остаточного й несуперечливого трактування. Наукові праці, присвячені розв'язанню проблеми взаємозв'язку знака й символу (див. дослідження Е. Кассіра, Ч. С. Пірса, Ф. де Сосюра, Є. Більченко, Г. Ключека, Е. Кравченко, О. Потєбні, М. Собуцького), стали підґрунтям справжнього дослідження.

2. Мета і завдання. Мета дослідження полягає у з'ясуванні наявних у лінгвістиці підходів до інтерпретації понять *знак* та *символ*, які торкаються питання змістової сторони і значущості досліджуваних одиниць. Досягнення мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) розглянути тлумачення поняття *знак* та *символ* у науковій літературі, простежуючи специфіку їх інтерпретації; 2) виокремити аломорфні та ізоморфні особливості *знака* й *символу*; 3) з'ясувати домінантні ознаки символу, вжитому в художньому тексті.

3. Об'єкт дослідження – дефініції понять *знак* та *символ* у науковій літературі. **Предмет** – багатоаспектна інтерпретація термінів *знак* та *символ* з визначенням їх статусу в сучасному науковому дискурсі. **Матеріалом дослідження** слугують сучасні словники лінгвістичних і літературознавчих термінів (Загнітко, 2012; Івченко, 2000; Кротевич, 1957; Лесин та ін., 1971; Селіванова, 2006), а також наукові праці, що висвітлюють схожість та відмінність термінів (Більченко, Берегова, Демещенко 2020; Ключек, 2002; Кравченко, 2017; Потєбня, 1985; Собуцький, 2022).

Наукова новизна зумовлена змістом поставлених завдань та тактикою їх розв'язання. Загальнонаукове значення статті визначається тим, що залучений до аналізу матеріал сприяє узагальненню та систематизації наукових знань про сутність понять *знак* і *символ*.

4. Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. В останні десятиліття застосування семіотичного методу дослідження у різних галузях гуманітарних наук стає все більш популярним. Друга половина ХХ століття стала визначальною для розвитку семіотики та привернула до себе увагу

представників різних напрямів, стала предметом активної дискусії серед філологів, соціологів, філософів.

Наприкінці XIX – початку XX століття у працях американських філософів Ч. Пірса та Ч. Морріса (Собуцький 2022), швейцарського лінгвіста Ф. де Сосюра (Сосюр 1998) були сформульовані основні принципи семіотики як окремої науки. Основним поняттям семіотики виступає *знак*. За традицією, всі *знаки* поділяються на мовні та позамовні (Собуцький 2022). Засновник семіотичної теорії Ч. Пірс зазначав, що «*знаком* або ж “репрезентаменом” є будь-що, що заступає місце чогось іншого в деяких (не всіх) відношеннях або якостях. *Знаком* можуть бути як матеріальна річ, так і нематеріальна сутність, поняття, уявлення, звучання артикульованої мови або образ. Знак може заступати місце будь-чого із зазначеного, проте ніколи в усіх аспектах (до прикладу, фотографія є знаком людини в аспекті її можливої ідентифікації, але не в комунікативному, тілесному; образ яблука не замінює його ні у смакових, ні у поживних якостях)» (Собуцький 2022).

За Ф. де Сосюром, «для позначення лінгвістичного знака, або, точніше, того, що ми називаємо позначенням, часом вживають слово символ. Однак це створює певні незручності <...>. Символу властиве те, що він ніколи не є цілком довільним; він не “порожній”, в ньому є залишок природного зв’язку між позначеним і позначенням. Символ правосуддя – терези – не можна замінити абичим, наприклад, возом» (Сосюр 1998: 90). Отже, важливим елементом символу є його цілісність та «повнота» через природний зв’язок між *позначеним* та *позначенням*.

Знак у мові не сам по собі набуває власної ідентичності, а лише через відмінності від інших знаків. Таким чином, у мові всі знаки пов’язані між собою в єдину систему розрізненості, створюючи певну структуру. В цьому випадку «лінгвістичний поворот», що базується на теорії мови Сосюра засвідчує, що дійсність структурується мовою, що саму реальність, як і мову, можна розглядати як певну систему знаків, систему репрезентацій та розбіжностей (Більченко 2020: 128). Важливо зазначити, що реальність та мова є системою знаків, репрезентацій та розбіжностей.

За Ч. Пірсом, класифікація *знаків* містить три тріади «залежно від відношення знака до об’єкта, до себе й до інтерпретанта». Традиційно виокремлюють такі знаки: 1) *індексальні*, або *індекси*; 2) *іконічні*, або *ікони*; 3) *символічні*, або *символи* (Собуцький 2022). З позиції Ч. Пірса, *знак-індекс* є «наслідком свого значення, яке є причиною його появи (наприклад, слід на піску)» (Собуцький 2022). Індокси наявні в культурі, зокрема це фотографія й кіно, які фіксують відбитки реальності у механічний спосіб, без опосередкування (Собуцький 2022). *Іконічний знак* вмотивований тим, що «схожий за деякими ознаками на відображений об’єкт (наприклад, малюнок). Він, на відміну від світлини, пропущений через діяльність інтерпретатора, зв’язок його бачення з практикою малювання» (Собуцький 2022). Третя категорія знаків (*символи*) є найбільш конвенційною, умовною. *Знаки-символи* «не є наслідками своїх значень, і не подібні до них. Символ виникає тому, що певна спільнота людей вживає за

традицією (в античній теорії “за домовленістю”) саме такі звуки чи графічні комбінації для репрезентації загальнозрозумілих змістів. Перш за все, це *знаки мови* (курсив автора – *В.П.*), словник і граматики якої не відображають означуваних речей, але вживаються конвенційно (...). Окрім так званих природних мов, до символічних *знаків* відносять безліч вторинних (від математичних до грошових)» (Собуцький 2022). Отже, відмінність трьох видів знаків очевидна: *знак-індекс* є «наслідком свого значення, яке є причиною його появи»; *іконічний знак* схожий за деякими ознаками на відображений об'єкт. Умовні *знаки-символи* не є наслідками своїх значень, і не подібні до них, а виникають завдяки домовленості позначати відомі (існуючі) речі тим чи тим комплексом звукобукв.

Завдяки зусиллям Ч. Морріса європейська та американська традиції перетнулися, хоча взаємний переклад термінів оприявнив складність їх узгодження. М. Собуцький вважає, що під символом Ф. де Сосюр розумів «<...> дещо просто протилежне до *знака-символу* у Ч. Пірса. *Символи*, за Сосюром, є мотивованими, тоді як конвенційний *знак* власне і названо “*знаком*”» (Собуцький 2022).

Самосвідомість культури відкриває новий, раніше невідомий світ, коли вона осягає себе в знакові, в символі або в «символічній формі». Ідею культури як системи символів і знаків, наділених певним значенням, розвиває німецький філософ і культуролог Е. Кассіерер. Відповідно до концепції Е. Кассієра, «культура має антропологічну основу, що виявляє себе в її символічних значеннях і формах. У процесі спілкування з іншими людьми, як особа одухотворена, людина надає створюваним нею предметам, об'єктам і витворам мистецтва певний зміст, або значення, після чого для неї вони набувають особливого статусу і перетворюються в символи чи знаки (знаки мови, міфів та легенд, релігії, мистецтва, науки)» (Більченко 2020: 21–22).

У тлумачному словнику української мови *знак* визначається як «мітка, позначка, предмет, явище, яким позначається, виражається щось, а також слід чи відбиток, або ж прикмета чого-небудь» (Івченко 2000: 155). Потрактування знака певною мірою узгоджено з більш складним поняттям *символу*, який є «умовним позначенням будь-якого предмета, поняття чи явища, напр., *власний будинок* – *символ добробуту*; художнім образом, що умовно передає яку-небудь думку, ідею, переживання; умовним позначенням якої-небудь величини, поняття, прийняте тою чи іншою наукою» (Івченко 2000: 430). Отже, символу притаманна умовність і змістова складність.

У «Сучасному словнику лінгвістики: поняття і терміни» А. Загнітка багатозначне поняття *знак* потрактовано так: «1) необхідний елемент письмової форми мовлення. У широкому сенсі будь-яка літера виступає *знаком*. Водночас різні знаки використовуються в транскрипції. Слово *знак* використовують у складеному терміні *розділові знаки* тощо; 2) матеріальний, чуттєво сприйманий предмет, що є представником іншого предмета і використовується для отримання, зберігання і передачі інформації; матеріально-ідеальне утворення, що заміщує певне явище дійсності і виступає для передавання інформації;

мовний знак (слово, словосполучення, речення)» (Загнітко 1: 331). *Символ* у «Словнику сучасної лінгвістики: поняття і терміни» А. Загнітка названо різновидом знака, хоча й підкреслено їхню сутнісну розбіжність: «предметний, графічний або словесний знак, що опосередковано виражає сутність певного явища (лотос – символ божества в індійців, хліб-сіль – символ гостинності в українців, блакитний колір – символ надії тощо); має філософську смислову наповненість, тому не тотожний знакові (Загнітко 3: 265). І далі: «символ пов'язаний з міфом, вірою, поезією, почасти наукою, але не зводиться до них, тяжіє до певного узагальнення, на відміну від алегорії, що виявляється в конкретному образі. Символ постає процесом активного перетворення внутрішнього на зовнішнє і под. Символ не збігається за своїм значенням з будь-яким знаком; багатозначний предметний образ, що об'єднує між собою різні плани художнього відтворення дійсності на ґрунті їхньої суттєвої спільності, спорідненості» (Загнітко 3: 265–266). Науковець наголошує на принциповій нетотожності знака і символу, оскільки останньому притаманні такі ознаки, як філософська смислова наповненість, багатозначність і багатовимірність, тяжіння до узагальнення. Близької думки дотримуються В. Лесин і О. Пулинець. Зіставляючи поняття *символу* і *алегорії*, науковці відзначають тяжіння символу до багатозначності, більшої умовності й абстрактності, хоча й констатують наявність спільних рис (Лесин та ін. 1971: 382). Зазначимо, що не всі науковці вбачають відмінність понять *знак* і *символ*. Так, Г. Клочек об'єднує / не розрізняє *символ* і *знак*, стверджуючи, що «У кожній національній літературі є знакові письменницькі імена. Шекспір, Шевченко, Пушкін, Міцкевич, Петефі і т. д. Знакові імена як свого роду національні символи із виразною та глибокою змістовністю наділені націєоб'єднуючою функцією» (Клочек 2002: 33).

Проте не всі сучасні лінгвістичні та літературознавчі словники вміщують дефініцію понять *знак* і *символ*. Визначення *знака* і *символу* відсутнє, наприклад, у «Словнику лінгвістичних термінів» Є. Кротевича (1957), поняття *знак* не потрактовується у «Словнику літературознавчих термінів» за редакцією В. Лесина та О. Пулинця (1971), у термінологічній енциклопедії сучасної лінгвістики О. Селіванової (2006).

За О. Селівановою, «*символ* характеризується інтенційністю, образністю, мотивованістю, дейктичністю, імперативністю, психологічністю» (Селіванова 2006: 536). Дослідниця констатує, що «семантика *символу* є багатошаровою, адже *символ* недостатньо звести до дефініції, оскільки за цією дефініцією також стоїть *символ*, часто більш інтелектуалізований (наприклад, *символ* собору як духовної єдності України передбачає символіку цієї духовної єдності)» (Селіванова 2006: 536). І далі: «Якщо *символ* утрачає таку безкінечну смислову перспективу, він руйнується. Те саме відбувається за умови втрати культурно-часової перспективи. Можливим є оновлення *символа* за умови його образної трансформації та переінтерпретації в іншій понятійній сфері культури» (Селіванова 2006: 536). Науковиця наголошує на принциповій багатошаровості символу, здатності до оновлення змісту і трансформації його смислових характеристик, що передбачає його переінтерпретацію.

У «Словнику літературознавчих термінів» В. Лесина та О. Пулинця зазначено, що «*символ* (гр. *symbolon* – знак, натяк) – один з поетичних тропів; умовне означення якогось явища або поняття іншим на основі подібності з метою стисло й яскраво передати певну ідею». Дослідники посилаються на думку Гегеля про те, що *символ* «має завданням викликати в нашій свідомості не тільки уяву про самого себе, тобто про свою зовнішню форму, а разом з тим і зміст, його значення» (Лесин та ін. 1971: 381). Отже, *символ* займає особливе місце в гегелівській діалектиці, а також є її невід'ємною частиною, оскільки має внутрішню та зовнішню форми.

Як відомо, з найдавніших часів людське мислення йшло до пізнання дійсності шляхом порівняння схожих явищ. Наприклад, здавна сонце малювали у вигляді колеса, а блискавку – у вигляді молота. Так виникла символіка, характерна для народних пісень. В епічних сказаннях *сокіл* і *орел* символізують лицаря-воїна, а *змія* – підступного ворога і т.д. (Лесин та ін. 1971: 382). Символи з фольклору перейшли і в літературу, допомагаючи художникові охопити одним образом широке коло явищ дійсності. Так, образ *Прометей* в поемі Т. Шевченка «Кавказ» стає символом нескоримості, безсмертя народу, його незламного прагнення до волі. В І. Франка символічного значення набувають образи *Наймита*, *Каменярів*, *Вічного революціонера*, а також *Змія-полоза*, *Беркута* та ін. (Лесин та ін. 1971: 381).

Символізація тих чи тих предметів, понять, явищ уможливила виникнення символіки, наявної у фольклорі, літературі, науці. З розвитком кібернетики і все більшою математизацією наук роль наукових символів зростає. Однак *символ* у науці «назавжди пов'язується з певним явищем і зрозумілий він тільки тому, хто його знає» (Лесин та ін. 1971: 382). Натомість художній *символ-образ* «зберігає тісний зв'язок із зображуваним, тому його розуміє кожен. Причому цей зв'язок повинен бути природним і вдало підміченим, яскравим, навіть до певної міри несподіваним. Бо *образи-символи*, що постійно повторюються, втрачають свій естетичний вплив і перетворюються в штамп. *Образи-символи* дають змогу концентрувати в них багато життєвих явищ, потрібну рису перебільшувати й особливо виділяти. Вдалі *символи* відзначаються великою смисловою місткістю, масштабністю й емоційністю» (Лесин та ін. 1971: 382).

У праці «Про деякі символи у слов'янській народній поезії» О. Потебні однією з причин утворення символів названо «потребу відновлювати забуті власні значення слів» (Потебня 1985: 206). Вчений наголошує, що «Близькість основних ознак, яка помітна в постійних тотожноріччівних виразах, була й між назвами символу й позначуваного предмета. Калина стала символом дівчини тому ж, чому дівчина названа красною; за єдністю основного уявлення вогню – світла в словах: дівчина, красна, калина. На основі зв'язку символів з іншими епічними висловами, можна б називати символами й ті предмети й дії, які, зображаючи інші предмети й дії, ніскільки при цьому не одухотворяються. Знаючи, наприклад, що гниття позначається в мові вогнем, можна б вогонь назвати символом гниття (Потебня 1985: 206–207). За О. Потебнею, можна визначити три головних відношення символу до «визначуваного»: порівняння,

протиставлення і причинне відношення (Потебня 1985: 207). Для позначення поетичного образу О. Потебня вживає поняття *уявлення, знак, символ, засіб порівняння, внутрішня форма* (Іваньо 18). Закономірністю розвитку мистецтва науковець вважає властивість художнього образу бути засобом згущення думки. Завдяки смисловій насиченості образу виникає значуще співвідношення *образ – символ*, пояснюване таким чином: «Коли образ породжує значення, то виникає деяка цілісність, до якої не можна нічого ні додати, ні відняти. Ця цілісність включає в себе образ і його смисл, які разом складають символ» (Іваньо 22). Тут ми стикаємося з проблемою розвитку символу, спричиненого нарощуванням та / або трансформацією смислів, яка потребує окремого дослідження.

5. Висновки та перспективи дослідження. Знак і символ неоднозначно інтерпретуються в працях класиків філософії, філології та в сучасних дослідженнях (символ як вищий тип знака, символ як насичений у смисловому відношенні образ та ін.). Констатуючи сумісність і, з іншого боку, нетотожність цих понять, дослідники зацентровують такі домінуючі властивості символу, як умовність, цілісність, змістова складність, наявність зв'язку між *позначеним і позначенням*, багатовимірність, здатність до оновлення змісту і трансформації. Доведенню ідеї нетотожності знака й символу сприяє залучення до дослідження потрактування *художнього образу* як такого, що може зрости до символу. Так, авторка наукової праці «Поетика зв'язків і відношень імені – тексту – поетонімосфери» Е. О. Кравченко стверджує, що перетворення імені персонажа або іншого художнього об'єкта в символ пов'язане, в першу чергу, «із семантичною аурою, що оточує ім'я до того, як воно з'явилося у тексті (наявністю / відсутністю інтер-, інтралінгвальних сем, конотацій, алюзем), з контекстними умовами, дією найближчого – поширеного контексту поетоніма та іншими, ще не вивченими чинниками» (Кравченко 2017: 299). Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у виробленні ефективного підходу до пізнання символізації імені у контексті художнього твору – найширшому культурному контексті.

Література

1. Більченко, Є. В., Берегова, О. М., Демещенко, В. В. Людина в сучасному світі: соціально-філософський та культурно-антропологічний виміри : монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2020. 352 с.
[Bilchenko, E. V., Beregova, O. M., Demeshchenko, V. V. Lyudina v suchasnomu sviti: sotsialno-filosofskiy ta kulturno-antropologichniy vimiri : monografiya. Kii'v : In-t kulturologii NAM Ukraini, 2020. 352 s.]
2. Загнітко, Анатолій П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Том 1. Донецьк: ДонНУ, 2012. 402 с.
[Zagnitko, Anatoliy P. Slovník suchasnoï lingvistiki: ponyattya i termini. Tom 1. Donetsk: DonNU, 2012. 402 s.]
3. Загнітко, Анатолій П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Том 3. Донецьк: ДонНУ, 2012. 426 с.
[Zagnitko, Anatoliy P. Slovník suchasnoï lingvistiki: ponyattya i termini. Tom 3. Donetsk: DonNU, 2012. 426 s.]

4. Іваньо, І. В., Колодна, А. І. «Мистецтво слова і психологія творчості в естетичній концепції О. О. Потебні». [В] *Естетика і поетика слова*: Збірник. Київ: Мистецтво, 1985, 5–31.
[Ivano, I. V., Kolodna, A. I. «Mystetstvo slova i psykhologhiia tvorchosti v estetychnii kontseptsii O. O. Potebni». [V] *Estetyka i poetyka slova*: Zbirnyk. Kyiv: Mystetstvo, 1985, 5–31.]
5. Івченко, Анатолій О. Тлумачний словник української мови. Харків: Фоліо, 2000. 540 с.
[Ivchenko, Anatoliy O. Tlumachniy slovnik ukraïnskoï movi. Kharkiv: Folio, 2000. 540 s.]
6. Ключек, Григорій Д. «“Три кити” системи філологічної освіти». [В] *Урок української 9*, 2002: 30–35.
[Klochek, Grigoriy D. «“Tri kiti” sistemi filologichnoï osviti». [V] *Urok ukraïnskoï 9*, 2002: 30–35.]
7. Кротевич, Євген В., Родзевич, Ніна С. Словник лінгвістичних термінів. Заг. ред. Є. В. Кротевича. Київ: Видавництво академії наук української РСР, 1957.
[Krotevich, Evgen V., Rodzevich, Nina S. Slovník lingvistichnikh terminiv. Kiïv: Vidavnitstvo akademii nauk ukraïnskoï RSR, 1957.]
8. Кравченко, Елла О. Поетика зв'язків і відношень імені – тексту – поетонімосфери : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.15. Вінниця, 2017. 560 с.
[Kravchenko, Yella O. Poetika zv'yazkiv i vidnoshen imeni – tekstu – poetonimosferi: dis. ... d-ra filol. nauk : 10.02.15. Vinnitsya, 2017. 560 s.]
9. Лесин, Василь М., Пулинець, Олександр С. Словник літературознавчих термінів. Київ: Радянська школа, 1971.
[Lesin, Vasil M., Pulinets, Oleksandr S. Slovník literaturoznavchikh terminiv. Kiïv: Radyanska shkola, 1971.]
10. Потебня, Олександр О. Естетика і поетика слова: Збірник. Пер. з рос. Упоряд., вступ. ст., приміт. І. В. Іваньо, А. І. Колодної. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с.
[Potebnia, Oleksandr O. Estetyka i poetyka slova: Zbirnyk. Per. z ros. Uporiad., vstup. st., prymit. I. V. Ivano, A. I. Kolodnoi. Kyiv: Mystetstvo, 1985. 302 s.]
11. Селіванова, Олена О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006.
[Selivanova, Olena O. Suchasna lingvistika: terminologichna entsiklopediya. Poltava: Dovkillya-K, 2006.]
12. Собуцький, Михайло А. Знак // Велика українська енциклопедія. 2022. URL: <https://vue.gov.ua/Знак> (дата звернення: 13.03.2023).
[Sobutskiy, Mikhaylo A. Znak // Velika ukraïnska entsiklopediya. 2022.] URL: <https://vue.gov.ua/Znak> (data zvernennya: 13.03.2023).
13. Сосюр, Ф. де. Курс загальної лінгвістики. Київ: Основи, 1998. 324 с.
[Sosyur, F. de. Kurs zagalnoï lingvistiki. Kiïv: Osnovi, 1998. 324 s.]

THE INTERPRETATION OF TERMS *SIGN* AND *SYMBOL* IN MODERN SCIENTIFIC DISCOURSE

Viktoriiia Patriarkh

Assistant lecturer, Department of English Philology, Vasył` Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine.

Abstract

Background: In recent decades the usage of the semiotic research method in various fields of humanity has become increasingly popular. The second part of the XX th century became significant for the development of semiotics and attracted the attention of representatives of various directions, being the subject of active discussion among philologists, sociologists and philosophers. The article is dedicated to urgent question of correlation of the term *symbol* and the term *sign* in modern scientific researches in the area of semiotics.

Purpose: The purpose of the research is to find out the linguistic approaches to the interpretation of the concepts of the terms *sign* and *symbol*, discovering the meaning and the significance of the studied units, finding out its similarities and differences.

Results: *Sign* and *symbol* are ambiguously interpreted in the classic works of philosophy, philology and other modern researches (*symbol* as a higher type of *sign*, *symbol* as a meaningfully saturated image, etc.). Stating the compatibility and, on the other hand, the non-identity of these concepts, researches emphasize such dominant properties as of *symbol* as conventionality, integrity, content complexity, the presence of the connection between the *signified* and *signifying*, multidimensionality, the ability to update the content and transformation.

We paid our attention to the fact that the term *symbol* has more complicated character, that the term *sign*, that is why it is impossible to talk about its identity. Proving the idea of the non-identity of *sign* and *symbol* is facilitated by the involvement in the study of the interpretation of an artistic image as something that can grow into *symbol*.

Discussion: The transformation of the name of a character or other artistic object into a *symbol* is connected, first of all, with the semantic aura surrounding the name before it appeared in the text (the presence / absence of inter-, intralingual terms, connotations, alyuzem), with contextual conditions, the action of the nearest – widespread context of the poem and other unstudied factors. We see the prospect of further research in the development of an affective approach to the understanding of the symbolization of a name in the context of an artistic work – the widest cultural context.

Keywords: sign, symbol, image, meaning, interpretation.

Vitae

Viktoriia Patriarkh is an assistant lecturer of the Department of English Philology, Vasyl` Stus Donetsk National University. Her area of research interests includes the literary onomastics.

Correspondence: v.patriarkh@donnu.edu.ua

Надійшла до редакції 20 лютого 2023 року
Рекомендована до друку 28 квітня 2023 року